

[Justitsministeren.]

ulykker, at man bruger sikkerhedssele i alle tilfælde, ikke mindst inde i byerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden: Et af hr. Kurt Brauer til undervisningsministeren stillet spørgsmål skal jeg efter aftale med spørgeren og undervisningsministeren udsætte til den følgende spørgetid, og vi går derfor nu til det næste spørgsmål, der er stillet af hr. Sigsgaard.

Af *Sigsgaard* til statsministeren:

„Vil statsministeren drage omsorg for, at den grønlandske befolkning får lejlighed til at give sin mening til kende angående fortsættelse eller opsigelse af den baseaftale med USA, som blev indgået i 1951 hen over hovedet på befolkningen på et tidspunkt, hvor Grønland havde status som koloni?“

Sigsgaard: I 1951 undertegnede den danske og den amerikanske regering en overenskomst om forsvaret af Grønland. At USA ultimativt forlangte at have baser på Grønland, fremgår af en depeche fra ambassadør Kauffmann til udenrigsministeren af 22. februar 1949, hvori det bl. a. hedder — jeg citerer —

„Afslår Danmark dette krav om en traktatlig ordning, foruden at vi afslår at blive medlem af Atlanterhavsforbundet, vil det blive en meget alvorlig belastning for vort forhold til den amerikanske regering.“

Danmark undertegnede altså overenskomsten, og dette skete, uden at den grønlandske befolkning på nogen måde blev hørt — dette selv om det må være klart, at eksistensen af baserne udsætter grønlænderne for særlig risiko i tilfælde af krig.

Nu er Grønland jo ikke længere koloni. Grønlænderne er ligeberettigede borgere i Danmark, i hvert fald i teorien, og det må nu være rimeligt, at de får lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt de ønsker baseaftalen opretholdt eller opsagt. Eventuelle tekniske vanskeligheder kan overvindes, hvis man vil. Mener man noget med de store ord om selvbestemmelse, så må man give dem realitetsindhold i et så livsvigtigt

anliggende som dette. Derfor mit spørgsmål til statsministeren. Hvis den grønlandske befolkning skulle vende sig imod opretholdelse af baserne, går jeg ud fra, at regeringen vil optage forhandlinger med amerikanerne om ophævelse af overenskomsten.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): I anledning af hr. Sigsgaards spørgsmål vil jeg gerne henvise det ærede medlem til referatet af Grønlands landsråds møde i Godthåb den 1. oktober 1951. Det fremgår heraf, at det samlede landsråd efter stedfunden drøftelse tog den dansk-amerikanske overenskomst af 27. april 1951 om forsvaret af Grønland til efterretning. Landsrådet udtalte i denne forbindelse, at det med glæde imødeså den nye forsvarsoverenskomst. Overenskomsten om forsvaret af Grønland er en tosidet aftale mellem Danmark og USA. En revision af aftalen forudsætter forhandlinger mellem de to lande; der er ikke i øjeblikket noget, der for regeringen aktualiserer et initiativ om optagelse af sådanne forhandlinger.

Sigsgaard: Jeg var bekendt med, at landsrådet havde taget sagen til efterretning; mit spørgsmål gik heller ikke på landsrådet, men om ikke statsministeren mente, at dette spørgsmål havde en sådan betydning, at den grønlandske befolkning som sådan f. eks. ved en eller anden form for folkeafstemning burde have mulighed for at tage stilling.

Nu ved jeg ikke, om jeg kan forstå statsministerens svar sådan, at det finder statsministeren ikke der er grundlag for selv i et så vigtigt anliggende. Men jeg vil gerne stille et tillægsspørgsmål, for da jeg skulle forberede mig til dette, måtte jeg selvfølgelig gennemgå overenskomsten med amerikanerne, og jeg ville prøve at finde ud af: hvordan er opsigelsesbestemmelserne egentlig? De er vage. Der står, at overenskomsten skal forblive i kraft i samme tidsrum som Den nordatlantiske Traktat. Betyder det, at overenskomsten ikke engang kan opsiges, når Danmark udtræder af NATO, hvis NATO fortsat består? For den situation kan vel stadig væk tænkes, selv om statsministerens parti har skiftet lidt holdning i dette spørgsmål.

Det er muligt, at der ikke kan gives klart svar her; men jeg finder, det må være uhyre